

10-dags forespørgsel fra SF og Enhedslisten

16. marts 2018
Side 1 af 6

SF og Enhedslisten har fremsendt en 10-dags forespørgsel foranlediget af en artikel på hjemmesiden Altinget.dk

SF har stillet følgende spørgsmål:

1. *Hvilke virksomheder med aktiviteter på Vestbredden har Aarhus Kommune investeret penge i?*
2. *Vil borgmesteren rette samme henvendelse til Aarhus Kommunes investeringselskab, som Aalborgs borgmester har gjort?*
3. *Hvordan vil borgmesteren implementere de nyligt besluttede vejledninger fra ministeriet om skærpet vejledning?*

Enhedslisten har stillet følgende spørgsmål:

4. *Om Aarhus Kommune har investeringer i de israelske bosættelsesområder og om omfanget af disse investeringer er øget de seneste år.*
5. *Vi ønsker også at vide om borgmesteren vil sikre at kommunen stopper disse investeringer og hvornår det vil ske?*

Indledning

Aarhus Kommune har på nuværende tidspunkt aftaler med 6 kapitalforvaltere, som tilsammen forvalter cirka 1,6 milliarder kroner for Aarhus Kommune. Forvalterne kan placere op til 20 pct. af midlerne i investeringsforeninger, der investerer i aktier og virksomhedsobligationer. Dette ændres iht. budget forliget 2018 til op til 30 pct. pr. 1. april 2018.

Aarhus kommune har valgt "Den skandinaviske Model" for ansvarlige investeringer. Det er en strategi for ansvarlige investeringer, der har en overordnet dialogbaseret tilgang. På den måde sikres, at Aarhus Kommune via vores kapitalforvalter kan påvirke de selskaber, vi har placeringer i gennem dialog til at tage hensyn til blandt andet social ansvarlighed, etik, miljø og økonomisk samfundsansvar.

Aarhus kommunes retningslinjer følger en række anbefalinger fx anbefalinger om aktivt ejerskab fra Komiteen for God Selskabsledelse, UN Global Compact, UN PRI, UNs retningslinjer for menneskerettigheder, OECDs retningslinjer på området og har løbende en dialog med flere NGO'ere. Herudover har vi en ekstern rådgiver (Engagement International) tilknyttet, der screener vores portefølje for overholdelsen af vores retningslinjer og bidrager med konkrete informationer, der anvendes i Aarhus Kommunes løbende

BORGMESTERENS AFDELING

Fælles Service
Aarhus Kommune

Finans og bogholderi

Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 89 40 21 55

Direkte e-mail:
tsa@aarhus.dk

Sag: 18/011257-1
Sagsbehandler:
Thomas Stilling Andersen

dialog med kapitalforvalterne. Endvidere engagerer både kapitalforvalterne og vores eksterne rådgiver med virksomhederne. Aarhus Kommune er den kommune i landet, der har valgt den mest aktive politik vedrørende dialog og engagement, og er i den sammenhæng fremhævet af bl.a. Mellempfolkeligt Samvirke.

16. marts 2018
Side 2 af 6

Aarhus Kommunes politik for ansvarlige investeringer er besluttet i Byrådet i foråret 2017. Den første rapportering planlægges i forbindelse med regnskabsafslæggelsen.

1. **Besvarelse af spørgsmålet, ”Hvilke virksomheder med aktiviteter på Vestbredden har Aarhus Kommune investeret penge i?”**

En række virksomheder i Aarhus Kommunes porteføljer har forretningsmæssige aktiviteter på Vestbredden. At have aktiviteter på Vestbredden er ikke det samme som at være i strid med internationale konventioner eller i strid med Aarhus Kommunes retningslinjer for ansvarlige investeringer. Det afhænger først og fremmest af hvilke aktiviteter, der er tale om. Vi har haft vores eksterne rådgiver Engagement International og vores kapitalforvaltere til at gennemgå og genvurdere de oplyste selskaber som Altinget.dk har antydnet skulle være i konflikt med internationale konventioner.

Engagement International samarbejder med MSCI ESG Research, som er verdens største researchselskab på området. Ifølge MSCI ESG Research er der på nuværende tidspunkt ikke belæg for at de nævnte virksomheder kan forbindes med aktiviteter, der strider imod de internationale konventioner og normer, som er omfattet af UN Global Compact og dermed Aarhus Kommunes retningslinjer.

En tilsvarende vurdering har Aarhus Kommunes kapitalforvaltere foretaget. I forhold til 2 af selskaberne er der igangværende engagement i forhold til om, der er belæg for beskyldningerne rettet imod selskaberne. Denne tilgang er i fuld overensstemmelse med Aarhus Kommunes retningslinjer for ansvarlig investeringer, samt Erhvervsministeriets netop udkommet Vejledning om Ansvarlige Investeringer.

Nedenfor er der en kort gennemgang af selskaberne Altinget.dk har haft fokus på.

2. **Besvarelse af spørgsmål, ”Vil borgmesteren rette samme henvendelse til Aarhus Kommunes investeringsselskab, som Aalborgs borgmester har gjort?”**

Aarhus Kommune har løbende en dialog med kapitalforvalterne og har også iht. intern procedure rettet henvendelse til kapitalforvalterne med henblik på en vurdering af de selskaber Altinget.dk har haft fokus på.

Nedenfor er angivet uddrag fra vores kapitalforvalteres tilbagemeldinger vedrørende de pågældende selskaber.

16. marts 2018
Side 3 af 6

3. **Besvarelse af spørgsmål, "Hvordan vil borgmesteren implementere de nyligt besluttede vejledninger fra ministeriet om skærpet vejledning?"**

UN har siden 2016 haft et arbejde i gang med henblik på at udarbejde en database over selskaber, hvor investeringer i selskaber i databasen vil være i strid med internationale retningslinjer. Arbejdet er stoppet og udsat på ubestemt tid. Arbejdet er angiveligt stoppet på grund politisk pres.

Der er endvidere usikkerhed ift. den danske vejledning vedr. Vestbredden og det undersøges nærmere, hvornår den offentliggøres og i hvilken form. Så snart denne vejledning er tilgængelig, er det hensigten, at den indarbejdes i Aarhus Kommunes retningslinjer for Ansvarlige investeringer.

4. **Besvarelse af spørgsmål, "Om Aarhus Kommune har investeringer i de israelske bosættelsesområder og om omfanget af disse investeringer er øget de seneste år."**

Jf. besvarelse af spørgsmål 1.

5. **Besvarelse af spørgsmål, "Vi ønsker også at vide om borgmesteren vil sikre at kommunen stopper disse investeringer og hvornår det vil ske?"**

Der investeres ikke i selskaber der er i strid med internationale konventioner. Iht. Aarhus Kommunes retningslinjer undersøges alle beskyldningerne rettet imod eventuelle selskaber. Dette ved at tage en dialog med selskaberne og vurdere på beskyldningerne. Denne tilgang er i fuld overensstemmelse med Aarhus Kommunes retningslinjer for ansvarlig investeringer, samt Erhvervsministeriets den netop udkommet Vejledning om Ansvarlige Investeringer.

Nedenfor er der en kort gennemgang af de selskaber der har haft Altin-
get.dks fokus.

Altice
Caterpillar Inc.
Cemex
CNH Industrial NV (IT)
G4S Plc
General Mills Inc.
Hertz

Paypal Holdings Inc. (US)
Volvo B

16. marts 2018
Side 4 af 6

Hertil kan nævnes,
Heidelberg Cement

Kapitalforvalterne anvender enten GES eller ISS Ethix, som også er blandt de største på området.

Der er 2 selskaber der pt. undersøges af screeningsbureauer:

CEMEX har gennem ejerskab af det israelske selskab "Readymix Industries" operationer i Israel svarende til ca. 5% af selskabets samlede omsætning. Kritikken ift. Vestbredden er angiveligt at tre af Readymix Industries' 60 cementværker er lokaliseret i bosatte distrikter (Atarot, Mishor Adumim og Mevo Horon), og disse har angiveligt suppleret cement til ulovlige konstruktionsprojekter, såsom israelske separationsbarrierer og militære checkpoints. GES engagerer med CEMEX med henblik på at undersøge beskyldningerne.

Heidelberg Cement er en virksomheden der viser en stærk ambition om at operere i overensstemmelse med internationale normer, og dialogen med selskabet er meget god. Virksomheden har en klar politik om ikke at levere byggemateriale til ulovlige bosættelser. Det søger også en løsning på sin vigtigste kontroversielle aktivitet, udvinding af naturressourcer på besat område. Screeningsbureauet GES er i kontakt med virksomheden. Selskabet tager anklagerne seriøst og siger, at det fungerer i fuld lovmæssig overensstemmelse. Virksomheden er udsat for negativ reklame, uanset hvilken driftsændring det gør. GES ser stadig konstruktive tilgange til dette dilemma fra selskabet illustreret ved oprettelsen af et palæstinensisk datterselskab. Virksomheden har bestræbt sig på at oprette en interessentdialog men mødes med hindringer. Virksomheden har etableret et datterselskab under Den Palæstinensiske Myndighed og overfører operationelle aktiviteter for at tilpasse sig internationale normer.

Selskaber, hvor beskyldninger tidligere er blevet undersøgt:

Altice er en fransk teleoperatør, der i 2011 erhvervede selskabet "Hot", der udbyder telefoni og data i Israel og på Vestbredden. Et af de screeningsbureauer som en række af vores kapitalforvaltere anvender har haft en dialog med selskabet og har vurderet virksomhedens operationer på Vestbredden som ikke alvorlig. Infrastruktur til telekommunikation (fx antenner) kan ganske let flyttes og betragtes derfor ikke som væsentlig og permanent infrastruktur.

Caterpillar Inc. – Lukket sag aug/2014

Caterpillar blev tilbage i august 2014 beskyldt for at operere ulovligt på Vestbredden. GES m.fl. har været i kontakt med virksomheden. Det blev fastslået, at selskabet ikke distribuerer bulldozerne direkte til det israelske militær eller ændrer dem, så de senere er lettere udstyret til militære formål. Bulldozerne blev leveret til de israelske forsvarsstyrker (IDF) gennem det amerikanske regeringsstyrede udenlandske militære salgsprogram.

16. marts 2018

Side 5 af 6

GES besluttede at arkivere sagen i august 2014 med den begrundelse, at Caterpillar har begrænset eller ingen indflydelse på, hvordan deres hyldevarer/produkter bliver brugt af slutbrugeren.

CNH Industrial producerer byggemaskiner og køretøjer. Selskabet beskyldes for, at virksomhedens maskiner anvendes til opførelse af ulovlige bopættelser, infrastruktur, industrisoner og ulovlig adskillelsesvæg samt at nedrive palæstinensiske hjem. Screeningsbureauet GES har vurderet arten af virksomhedens virke på Vestbredden som ikke alvorlig. Virksomheden kan ikke direkte knyttes til krænkelse af menneskerettighederne på Vestbredden, da den har begrænset eller ingen indflydelse på, hvordan slutbrugeren bruger sine hyldevare/produkter.

G4S, har i 2016/17 solgt det israelske datterselskab fra, det vil sige at G4S ikke længere er ansvarlig for de kritiserede aktiviteter, selvom aktiviteterne måtte fortsætte under det nye ejerskab. G4S har endvidere demonstreret, at den har lært af erfaringerne. Stærke ledelsesprocesser er på plads for at reducere risikoen for lignende hændelser i fremtiden. Virksomheden rapporterer regelmæssigt om resultaterne af dets menneskerettighedsforvaltning. G4S gjorde også, hvad der var i sin magt til at opsig kontrakterne, og det var ikke G4S' beslutning om fornyelsen af de pågældende kontrakter.

General Mills - et selskab beliggende i Atarot industrizone fremstiller produkter til General Mills. Screeningsbureauet GES har vurderet arten af virksomhedens virke på Vestbredden som ikke alvorlig. Virksomheden producerer forskellige produkter, som betragtes som en betydelig og permanent handling på nuværende tidspunkt.

Hertz har gennem sit ejerskab af Thrifty Car Rental en filial på Vestbredden - Modi'in Illit. Screeningsbureauerne har vurderet at arten af virksomhedens virke på Vestbredden som ikke alvorlig.

PayPal tilbyder via sit samarbejde med israelske banker PayPal og sine tjenester til israelske borgere på Vestbredden, men ikke til palæstinensere på Vestbredden. Screeningsbureauerne har vurderet arten af virksomhedens virke ift. Vestbredden, som ikke alvorlig. Virksomheden tilbyder betalingstjeneste (hvoraf de fleste bruges til køb på internettet), som vi ikke betragter som en betydelig og permanent handling på dette stadium.

16. marts 2018
Side 6 af 6

Volvos pansrede versioner af deres busser opererer på Vestbredden og bruges blandt andet til fange transport. Dette på trods af aftaler om at de ikke bør bruges til det formål. Israels tropper, der brugte bulldozere, herunder en fremstillet af Volvo. Screeningsbureauerne har vurderet Volvos virke på Vestbredden, som ikke alvorlig. Virksomheden kan ikke direkte knyttes til krænkelser af menneskerettighederne på Vestbredden, da virksomheden har begrænset eller ingen indflydelse på, hvordan slutbrugeren bruger sine hyldevare/produkter.

Jacob Bundsgaard

/

Niels Højberg